

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

ŘEŠENÍ SPORŮ V MEZINÁRODNÍM OBCHODĚ

OSNOVA

- 1. OBECNĚ K ŘEŠENÍ SPORŮ
- 2. MEDIACE, KONCILIACE.....ANALÝZA
- 3. ROZHODČÍ ŘÍZENÍ DEFINICE
- 4. DOKTRÍNY ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ
- 5. PRAMENY ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ

KONFLIKT

- KONFLIKT – RŮZNÉ OBLASTI
- KONFLIKT A VSTUP MOCI VEŘEJNÉ DO ŘEŠENÍ
- KONFLIKT – SPOR - ŘEŠENÍ

Metody řešení sporů

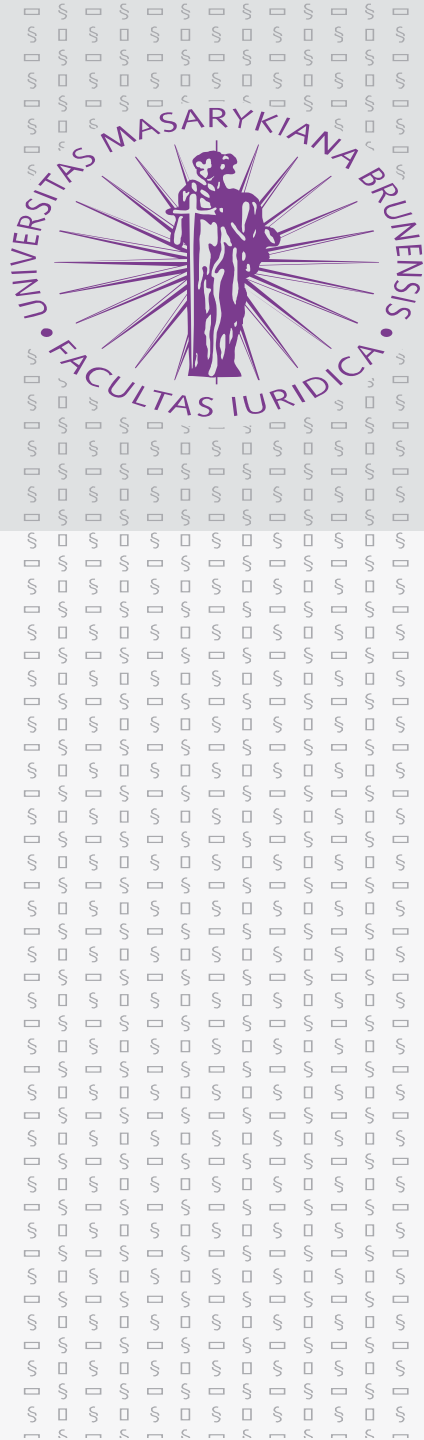
1. ADR	2. Rozhodčí řízení	3. Řízení u soudů
Dobrovolnost	Dobrovolnost + přivolení a zaštitění mocí veřejnou	Návrh na zahájení řízení
Základ - dohoda stran	Základ - dohoda stran (rozhodčí doložka nebo smlouva)	Dohoda jen někdy a jen o některých otázkách - prorogace
Výsledek - dohoda stran, kompromis	Výsledek - rozhodčí nález, exekuční titul	Výsledek -rozhodnutí - exekuční titul
Pohyb mimo přímou právní regulaci procesu	Spolupůsobení moci veřejné	Působení moci veřejné, procesní předpisy
Cíl - hledání kompromisu, ne právního řešení	Mocenské vyřešení problémů, byť s prvky hledání konsensu	Cíl – mocenské vyřešení problému v souladu s právním řádem

Metody řešení sporů

Výběr mezi metodami

- Psychologické faktory
- Právní meze - např. arbitrabilita sporu, výkon rozhodnutí, přípustnost prorogace atd.
- Kulturní faktory - Asie x Evropa
- Míra znalostí o možnostech řešení sporů, o jejich výhodách a nevýhodách
- Skutečnosti právně významné pro průběh řízení, nucený výkon rozhodnutí
- Finanční faktory

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

ALTERNATIVNÍ ZPŮSOBY ŘEŠENÍ SPORŮ

SOFT ADR

- DOBROVOLNOST
-
- DOHODA STRAN (NA ZAČÁTKU I NA KONCI)
- MIMO ROVINU PRÁVA (NIKOLIV PROTIPRÁVNÍ - DNES DÍLČÍ ASPEKT ZOHLEDNĚN - § 647 OZ)
- MIMO „ZÁJEM“ PRÁVA (PŘESTÁVÁ PLATIT - SNAHY O REGULACI)
- PSYCHOLOGIE - HLEDÁNÍ KOMPROMISU
-

■ § 647

- V případě uzavření dohody o mimosoudním jednání věřitele a dlužníka o právu nebo o okolnosti, která právo zakládá, počne promlčecí lhůta běžet poté, co věřitel nebo dlužník výslovně odmítne v takovém jednání pokračovat; počala-li promlčecí lhůta běžet již dříve, po dobu jednání neběží.

ADR

- PROČ ANO: POKRAČOVÁNÍ SPOLUPRÁCE, NÁKLADY, ČAS
-
- PROČ NE: „JEN“ NOVÁ DOHODA (TJ. POUHÉ PROTAHOVÁNÍ SPORUVS § 647 OZ - STAVĚNÍ LHŮT PO DOBU JEDNÁNÍ), ODHALENÍ STRATEGIE
- SMYSL U NĚKTERÝCH TYPŮ SMLUV

DRUHY?

ADR v obchodních věcech, ADR v neobchodních věcech

- Rozvoj v rámci autonomie vůle stran

MEDIACE, KONCILIACE, MED ARB.....

- **PODSTATA: OSOBA TŘETÍ BEZ VAZEB NA STRANY HLEDÁ SMÍRNÉ ŘEŠENÍ**
- **V RÁMCI AUTONOMIE VŮLE STRAN SI LZE VYTVOŘIT JAKOUKOLI TAKTIKU PRO DOSAŽENÍ DOHODY A TAKÉ JI JAKKOLI NAZVAT**
- **MARKETINGOVÝ TAH? - PROČ NE**

MEDIACE

- TŘETÍ, NEUTRÁLNÍ STRANA - MEDIÁTOR - SE SNAŽÍ POMOCI STRANÁM DOSÁHNOUT VZÁJEMNĚ VHODNÉ A PŘIJATELNÉ ŘEŠENÍ
- NEMÁ PRAVOMOC VYDAT ZÁVAZNÉ ROZHODNUTÍ
- KDO POSKYTUJE - KANCELÁŘE, MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE, JEDINCI, SVAZY

- ZAJÍMAVÝ ODKAZ

<http://www.wipo.int/amc/en/mediation/what-mediation.html>

KONCILIACE

- V NĚKTERÝCH PŘÍPADECH POVAŽOVANÉ ZA SYNONYMUM MEDIACE
- JINAK: PONĚKUD ROZDÍLNÁ PODOBA JEDNÁNÍ, AKTIVNĚJŠÍ ČINNOST KONCILIÁTORA
- KDO: STEJNÉ JAKO U MEDIACE

MINI TRIAL

- RYCHLÁ METODA ZACHOVÁVAJÍCÍ EKONOMICKÉ VAZBY
- STRANY ÚČASTNY SVÝM NEJVYŠŠÍM MANAGEMENTEM
- INSTITUCE - NAPŘ. VIZ NÍŽE CEPANI - DODÁVÁ ZPROSTŘEDKOVATELE
- ZAJÍMAVÝ ODKAZ
- <http://www.cepani.be>

PŘECHODOVÉ FORMY

- MED - ARB (MEDIATION-ARBITRATIO)
- *VZOR DOLOŽKY: „VEŠKERÉ SPORY VZNIKLÉ Z TÉTO SMLOUVY BUDOU ŘEŠENY V RÁMCI MEDIACE NABÍZENÉ INSTITUCÍ ABC. POKUD STRANY NEDOSÁHNOU ŘEŠENÍ DO 30 DNŮ, MĚNÍ SE OPRÁVNĚNÍ MEDIÁTORA NA OPRÁVNĚNÍ SPOR ROZHODNOUT V RÁMCI ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ“.*
- **PROBLÉMY: NEREALIZOVATELNÉ Z POHLEDU NĚKTERÝCH PRÁVNÍCH ÚPRAV. NAPŘ. I ČR**

ZÁVĚR

- NUTNÁ DOHODA (*STRANY SE ZAVAZUJÍ PŘEDLOŽIT SVŮJ SPOR MEDIÁTOROVI USTANOVENÉMU V SOULADU S PRAVIDLY CENTRA PRO ŘEŠENÍ SPORŮ WIPO*)
- NUTNÁ DOBROVOLNOST V PODŘÍZENÍ SE PROCESU
- NUTNOST PODŘÍZENÍ SE DOSAŽENÉ DOHODĚ. EXEKUČNÍ TITUL SPÍŠE VÝJIMKOU - NOTÁŘSKÝ ZÁPIS.....

FORMULACE

- VEŠKERÉ SPORY VZNIKLÉ MEZI STRANAMI BUDOU ŘEŠENY SMÍRNĚ VYBRANÝM MEDIÁTOREM.
- VEŠKERÉ SPORY VZNIKLÉ MEZI STRANAMI BUDOU ŘEŠENY V RÁMCI KONCILIACE REALIZOVANÉ RS MOK V PAŘÍŽI.
- STRANY DÁVAJÍ URČENÉMU EXPERTOVI KONEČNÝM ZPŮSOBEM ŘEŠIT SPORY TECHNICKÉHO RÁZU VZNIKLÉ PŘI VÝSTAVBĚ OBJEKTU.

INICIATIVY EU V OBLASTI ADR

- 2008 - SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2008/52/ES ZE DNE 21. KVĚTNA 2008 O NĚKTERÝCH ASPEKTECH MEDIACE V OBČANSKÝCH A OBCHODNÍCH VĚCECH
- USNADNIT PŘÍSTUP K ALTERNATIVNÍMU ŘEŠENÍ SPORŮ A
- PODPOROVAT SMÍRNÉ ŘEŠENÍ SPORŮ
- PŘESHRANIČNÍ SPORY V OBČANSKÝCH A OBCHODNÍCH VĚCECH
- (S VÝJIMKOU SPORŮ TÝKAJÍCÍCH SE PRÁV A POVINNOSTÍ, O KTERÝCH
- NEMOHOU STRANY ROZHODNOUT - RODINNÉ ČI PRACOVNÍ SPORY)
- MOŽNOST UPLATNIT I NA VNITROSTÁTNÍ SPORY

ZÁKONNÁ ÚPRAVA - REFLEXE V ČR - SMÍŠENÉ ADR

- č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (dále jen zákon o mediaci)
- ÚPRAVA RŮZNÝCH SEGMENTŮ BEZ ROZLIŠENÍ, TJ. NETRESTNÍ MEDIACE
- PARADOX V NÁZVU. LZE REGULOVAT PRÁVNĚ MEDIACI? NIKOLI.

CÍLEM ÚPRAVY JE:

-možnost rychle, efektivně, bez časové a ekonomické náročnosti a na základě dohody, tedy bez nepřátelských postojů, řešit konflikty a přitom:
- mít pocit kontroly nad procesem řešení konfliktu a jeho výsledkem,
- mít pocit emoční podpory,
- mít pocit soukromí při řešení konfliktu a pocit uchování důvěrných informací,
- mít možnost pochopit druhou stranu a možnost být sám pochopen,
- mít možnost snížení napětí a zlepšení vzájemných vztahů,
- mít možnost uchování prostoru pro další budoucí spolupráci. „

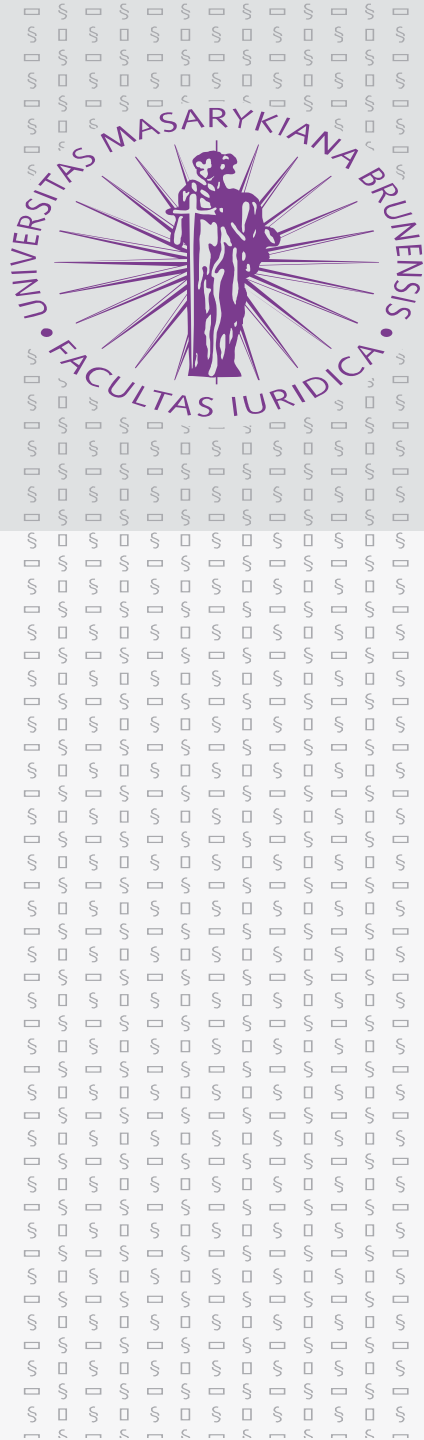
PRŮBĚH MEDIACE Z POHLEDU PRÁVA

- **PODPIS SMLOUVY MEZI MEDIÁTOREM A STRANAMI (§ 4 Odst. 2)**
- **VLIV NA BĚH LHŮT - §§ 32 A 33, PO DOBU MEDIACE NEBĚŽÍ, ZDE VÝSLOVNÁ ÚPRAVA OPĚT**
- **MEDIAČNÍ DOHODA - § 6 - JEDEN ZE ZPŮSOBŮ UKONČENÍ MEDIACE**

UPRAVOVANÉ OTÁZKY

- výkon mediace realizované „zapsanými“ mediátory,
- požadavky na **osobu „zapsaného mediátora“** a výkon dohledu státních orgánů nad její činností, resp. tam, kde se jedná o zapsaného mediátora advokáta upravuje vazby v rámci výkonu advokátní činnosti a činnost advokátní komory,
- účinky právních úkonů realizovaných v průběhu mediace či v souvislosti s jejím průběhem a ukončením.

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ

DEFINICE

DOBROVOLNÉ POSTOUPENÍ ŘEŠENÍ SPORU NEUTRÁLNÍ TŘETÍ STRANĚ, **ROZHODCŮM ČI ROZHODČÍMU SOUDU** (TJ. SOUKROMÝM OSOBÁM, NESTÁTNÍ INSTITUCI), KTERÁ VYDÁ PO PROVEDENÉM ŘÍZENÍ ZÁVAZNÉ A VYKONATELNÉ ROZHODNUTÍ - ROZHODČÍ NÁLEZ.

MEZINÁRODNÍ PRVEK - MEZINÁRODNÍ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ

PROBLÉMOVÝ VS. NEPROBLÉMOVÝ

VÝHODY VS. NEVÝHODY

- **PROČ ANO:** NIŽŠÍ FORMÁLNOST, FLEXIBILITA PROCESNÍCH PRAVIDEL, RYCHLOST – JEDNOINSTANČNOST, VÝBĚR ROZHODCŮ,
 - VÝBĚR SUDIŠTĚ, PRO OBLAST MIMO EVROPSKÝ JUSTIČNÍ PROSTOR I LEPŠÍ VYKONATELNOST ROZHODNUTÍ
-
- **PROČ NE:** JEDNOINSTANČNOST, NIŽŠÍ FORMÁLNOST, VĚTŠÍ FLEXIBILITA, RŮZNÉ POJETÍ **ARBITRABILITY**

PODSTATA

- PŮSOBENÍ DVOU VÝSTAVBOVÝCH PRINCIPŮ
- AUTONOMIE VŮLEROZHODČÍ SMLOUVA A DALŠÍ ASPEKTY
- SPOLUPŮSOBENÍ STÁTUGARANCE MOCI VEŘEJNÉ

ČLENĚNÍ

- VNITROSTÁTNÍ VS MEZINÁRODNÍ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ
- DOMÁCÍ VS CIZÍ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ
- AD HOC ROZHODČÍ ŘÍZENÍ VS ŘÍZENÍ PŘED STÁLÝMI ROZHODČÍMI SOUDY
- KOMERČNÍ ARBITRÁŽ VS. INVESTIČNÍ ARBITRÁŽ

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ - DOKTRÍNY

- ZÁSADNÍ OVLIVNĚNÍ UCHOPENÍ ŘÍZENÍ
- JURISDIKČNÍ
- SMLUVNÍ
- SMÍŠENÁ
- AUTONOMNÍ

JURISDIKČNÍ

- „KONKRÉTNÍ STÁT A JEHO PRÁVNÍ ŘÁD MAJÍ MOC KONTROLOVAT A ŘÍDIT ROZHODČÍ ŘÍZENÍ REALIZOVANÁ V DOSAHU SVÉ JURISDIKCE.“
- POTLAČENA ROLE AUTONOMIE VŮLE STRAN (ROZHODČÍ SMLOUVY)
- RŘ SE OPÍRÁ O STÁT (JEHO PRÁVO)
- RŘ MÁ SVÉ FÓRUM, NORMY FÓRA NA RŘ DOPADAJÍ
- PROBLEMATICKÉ V ON-LINE SPORECH
- PROJEVY – SPOTŘEBITELSKÉ ROZHODČÍ ŘÍZENÍ – DNES V ČR NENÍ PŘÍPUSTNÉ (JEN DOZVUKY S DIVNOU PACHUTÍ)

SMLUVNÍ

- „ROZHODČÍ ŘÍZENÍ MÁ SVŮJ ZÁKLAD VE VŮLI STRAN (ROZHODČÍ SMLOUVĚ) A JEHO REALIZACE JE NA TÉTO VŮLI ZÁVISLÁ.“
- AUTONOMIE VŮLE STRAN JE URČUJÍCÍM KRITÉRIEM
- ASPEKTY RŘ JSOU V DISPOZICI STRAN (ROZHODCŮ)
- V ČISTÉ PODOBĚ MŮŽE VÉST K DELOKALIZACI A DENACIONALIZACI RŘ
- PRÁVO FÓRA VYPLŇUJE MEZERY V ROZHODČÍ SMLOUVĚ
- RN JE POVAŽOVÁN ZA NAROVNÁNÍ
- PROBLÉMY – NUCENÝ VÝKON RN, CO JE DOMÁCÍ A CO CIZÍ RN?
- VYHNUTÍ SE KONTROLNÍM FUNKCÍM? (PRÁVO NA SPRAVEDLIVÝ PROCES?)

SMÍŠENÁ

- „VAZBA PRÁVA KONKRÉTNÍHO STÁTU A VŮLE STRAN – RŘ JE
 - INSTITUT SUI GENERIS, KTERÝ MÁ ZÁKLAD V AUTONOMII VŮLE A
 - SVÉ PROCESNÍ ÚČINKY ODVOZUJE OD STÁTU.“

 - ROZHODČÍ ŘÍZENÍ NESTOJÍ (A NEMŮŽE STÁT) MIMO PRÁVNÍ ŘÁD
 - TEN ROZHODUJE O MOŽNOSTI KONÁNÍ, O ARBITRABILITĚ, ÚČINCÍCH
- ## RN
- OVŠEM VÝRAZNOU ROLI HRAJE I AUTONOMIE VŮLE STRAN
 - SILNÉ VAZBY RŘ NA FÓRUM, ALE NIKOLIV NEPŘEKONATELNÉ
 - *LEX FORI VS. LEX ARBITRI*

AUTONOMNÍ

- VAZBA NA NESTÁTNÍ PRÁVO, GLOBALIZAČNÍ TENDENCE V PRÁVU ATD.
- ROZHODČÍ ŘÍZENÍ JE AUTONOMNÍ INSTITUT
- NEOVLIVNĚNÍ FÓREM
- ODPOUTÁNÍ SE OD PRÁVA JAKO TAKOVÉHO
- INVESTIČNÍ ARBITRÁŽ

PRAMENY ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ

- ZÁKON
- MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY
- UNIJNÍ PRÁVO???????????????
- SOFT PŘEDPISY

MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY

■ ÚMLUVA O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH SVOBOD

§ ČLÁNEK 6 - PRÁVO NA SPRAVEDLIVÝ PROCES

KAŽDÝ MÁ PRÁVO NA TO, ABY JEHO ZÁLEŽITOST BYLA SPRAVEDLIVĚ,

- VEŘEJNĚ A V PŘIMĚŘENÉ LHŮTĚ PROJEDNÁNA NEZÁVISLÝM A
 - NESTRANNÝM SOUDEM, ZŘÍZENÝM ZÁKONEM, KTERÝ ROZHODNE O
 - JEHO OBČANSKÝCH PRÁVECH NEBO ZÁVAZCÍCH NEBO O
 - OPRÁVNĚNOSTI JAKÉHOKOLI TRESTNÍHO OBVINĚNÍ PROTI NĚMU.
-
- OD STRIKTNÍHO ODMÍTÁNÍ K ÚVAHÁM, ČEHO SE LZE V RÁMCI RŘ
 - VZDÁT

MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY

- Ženevský protokol o doložkách o rozsudím
- Ženevská úmluva o vykonatelnosti cizích rozhodčích
- výroků
- Newyorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích
- nálezů (vyhl. č. 74/1959)
- .

MEZINÁRODNÍ ÚMLUVY

- EVROPSKÁ ÚMLUVA O MEZINÁRODNÍ OBCHODNÍ ARBITRÁŽI (VYHL. Č. 176/1964)
- ÚMLUVA O ŘEŠENÍ SPORŮ Z INVESTIC MEZI STÁTY A OBČANY DRUHÝCH STÁTŮ (WASHINGTONSKÁ ÚMLUVA, VYHL. Č. 420/1992)
- SMLOUVY O PRÁVNÍ POMOCI
- SMLOUVY O OCHRANĚ INVESTIC

ZÁKONY

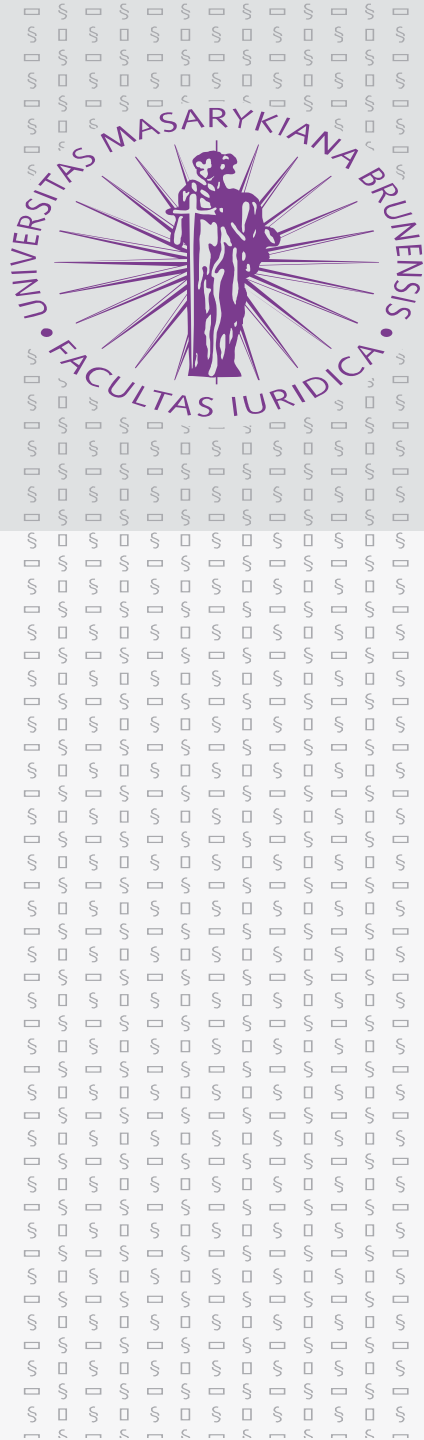
ZÁKON O ROZHODČÍM ŘÍZENÍ, 216/2994 SB.

- § 30: NESTANOVÍ-LI ZÁKON JINAK, UŽIJÍ SE NA ŘÍZENÍ PŘED ROZHODCI PŘIMĚŘENĚ USTANOVENÍ OBČANSKÉHO SOUDNÍHO ŘÁDU.
- OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD, ZÁK. Č. 99/1963 SB.
- 32 Odo 1528/2005
- ROZHODČÍ ŘÍZENÍ NEPODLÉHÁ OBČANSKÉMU SOUDNÍMU ŘÁDU PŘÍMO A JEHO JEDNOTLIVÁ USTANOVENÍ NELZE POUŽÍT V ROZHODČÍM ŘÍZENÍ MECHANICKY.
- ZMPS
- PROBLEMATIKA UZNÁNÍ A VÝKONU CIZÍHO ROZHODČÍHO NÁLEZU

UNIJNÍ PRÁVO

- 1. POVINNOST ROZHODCE APLIKOVAT UNIJNÍ PRÁVO
- 2. MOŽNOST ROZHODCE PODAT PŘEDBĚŽNOU OTÁZKU K SD EU
- 3. ROZHODČÍ ŘÍZENÍ VE VZTAHU K NORMÁM MPS A MPP
- NE ZCELA JASNÁ POZICE, POSTUPNĚ VYJASŇOVÁNO

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

DĚKUJI